

STANDARDY OCHRONY DZIECI W KUJAWSKO-POMORSKIM OŚRODKU ADOPCYJNYM W TORUNIU

Podstawy prawne:

- 1. Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j.: Dz.U. z 2024 r. poz. 560)*
- 2. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1606)*
- 3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz.U. 2024 poz. 177 z późn.zm. ze zm.)*
- 4. Regulamin Organizacyjnego Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu*
- 5. Polityka Bezpieczeństwa Informacji Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu*
- 6. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)*
- 7. Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 nr 120, poz. 526)*
- 8. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012, poz. 1169)*

Spis treści

Rozdział 1 Informacje ogólne

1. Wprowadzenie
2. Słowniczek pojęć

Rozdział 2 Standardy ochrony małoletnich

Rozdział 3 Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w K-POA

- 1.1 Zasady zatrudniania pracowników w K-POA oraz dopuszczania innych osób do kontaktu z małoletnim
- 1.2 Zasady bezpiecznych relacji małoletnich i personelu K-POA
- 1.3 Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi
- 1.4 Zasady ochrony wizerunku małoletniego
- 1.5 Zasady ochrony danych osobowych małoletnich

Rozdział 4 Zasady i procedury podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego

- 1.1. W sytuacji jeżeli pracownik K-POA pozyska informację dotyczącą podejrzenia krzywdzenia dziecka
- 1.2. W sytuacji jeżeli pracownik K-POA jest świadkiem krzywdzenia dziecka
- 1.3. W przypadku informacji pochodzącej z zewnątrz
- 1.4. Pracownik, który powziął informację o krzywdzeniu bądź podejrzeniu krzywdzenia

Rozdział 5 Organizacja procesu ochrony małoletnich

Rozdział 1

Informacje ogólne

WPROWADZENIE

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownik traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych obowiązujących w Ośrodku oraz swoich kompetencji.

„Standardy ochrony dzieci w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Adopcyjnym w Toruniu” są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw. Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę małoletnich przed krzywdzeniem. Niniejsze standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem określają procedurę interwencji, działania profilaktyczne, zasady zapobiegania krzywdzeniu dzieci, a w sytuacji, gdy do krzywdzenia doszło określają zasady zmniejszenia rozmiaru jego skutków.

W tworzeniu „Standardów ochrony dzieci” przyjęto następujące założenia:

- Kujawsko-Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu poprzez wprowadzenie zasad bezpiecznej rekrutacji dba o to, by wśród pracowników nie było osób, które mogłyby zagrażać bezpieczeństwu dziecka.
- Pracownicy Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu potrafią odpowiednio zareagować na podejrzenie krzywdzenia dziecka dzięki wdrożonym procedurom interwencji.
- Dzięki ustalonym zasadom bezpiecznych relacji pracownicy Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu mają jasność, jakie są ramy profesjonalnej relacji z dzieckiem, a jakie zachowania ze strony dorosłych wobec dzieci są niedopuszczalne.
- Pracownicy Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu są przygotowani, by zidentyfikować sytuacje stwarzające ryzyko krzywdzenia dziecka oraz symptomy krzywdzenia.
- Istotnym elementem standardów są działania profilaktyczne i prewencyjne podejmowane w celu ochrony i zabezpieczenia dobra i potrzeb dziecka.
- Prowadzone postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia dziecka jest zorganizowane w sposób zapewniający mu skuteczną ochronę.
- Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Uwzględniając powyższe założenia niniejszy dokument określa standardy ochrony dzieci, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska.

SŁOWNICZEK POJĘĆ

Ilekcją w niniejszym dokumencie „Standardy ochrony dzieci” jest mowa o:

- 1) **K-POA** - należy przez to rozumieć Kujawsko - Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu wraz z jego Oddziałami w Bydgoszczy, Włocławku i Inowrocławiu;
- 2) **Oddziały** - należy przez to rozumieć oddziały Kujawsko - Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu w: Bydgoszczy, Włocławku i Inowrocławiu
- 3) **dziecku** (małoletnim, podopiecznym, wychowanku) - należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
- 4) **pracowniku/personelu** - należy przez to rozumieć każdego pracownika K-POA, bez względu na formę zatrudnienia, w tym: pracowników zespołu diagnostyczno-konsultacyjnego, czy też administracji, którzy z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi;
- 5) **dyrektorze** - należy przez to rozumieć dyrektora Kujawsko - Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu;
- 6) **zastępcy dyrektora** - należy przez to rozumieć zastępców dyrektora - kierowników oddziałów Kujawsko - Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu w: Bydgoszczy, Włocławku i Inowrocławiu;
- 7) **zespoły** - należy przez to rozumieć zespół pracowników merytorycznych K-POA/Oddziału - psychologów, pedagogów - pod kierownictwem odpowiednio dyrektora/zastępcy dyrektora
- 8) **rodzicu** - należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod jego władzą rodzicielską, w tym rodzica adopcyjnego. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawy dziecka;
- 9) **kandydacie** - należy przez to rozumieć osoby zakwalifikowane do przysposobienia dziecka, które pozostają w bezpośrednim kontakcie z dziećmi w trakcie kontaktów lub okresie powierzenia pieczy przed przysposobieniem;
- 10) **opiekun prawnym małoletniego** - należy przez to rozumieć osobę, która na mocy postanowienia sądu opiekuńczego została ustanowiona opiekunem prawnym dziecka i jako jego ustawy przedstawiciel uprawniony jest do jego reprezentacji;
- 11) **opiekun faktycznym** - należy przez to rozumieć osoby sprawujące faktyczną opiekę/pieczę nad małoletnim, w szczególności rodziców zastępczych, pracownika placówki, w której przebywa dziecko, a w przypadku ich braku - osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego;
- 12) **opiekun** - należy przez to rozumieć opiekuna prawnego dziecka, opiekuna faktycznego dziecka;
- 13) **krzywdzeniu** - należy przez to rozumieć przemoc wobec dziecka, w tym również działanie lub bezczynność osób, instytucji, które powoduje szkody fizyczne, emocjonalne, czy społeczne;
- 14) **podejrzeniu krzywdzenia** - należy przez to rozumieć sytuację, w której istnieją uzasadnione obawy lub podejrzenia, że dziecko może być krzywdzone fizycznie, emocjonalnie lub być ofiarą zaniedbania przez opiekunów lub inne osoby z otoczenia.

Może to obejmować wszelkie zachowania lub sygnały wskazujące na możliwość wystąpienia przemocy lub zaniedbania, które wymagają dalszego zbadania lub interwencji w celu ochrony dziecka;

- 15) **przemocy fizycznej** - należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.;
- 16) **przemocy seksualnej** - należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa;
- 17) **przemocy psychicznej (emocjonalnej)** - należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych;
- 18) **osobie stosującej przemoc / sprawcy przemocy** - należy przez to rozumieć osobę, która dopuszcza się przemocy w jakiegokolwiek formie. Sprawcami krzywdzenia mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i instytucje społeczne.

Rozdział 2

STANDARDY OCHRONY DZIECKA

Standard I

W K-POA wdrożono politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem w postaci „Standardów ochrony dzieci”.

Dokument jest dostępny i upowszechniany wśród zainteresowanych.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Dokument „Standardy ochrony dzieci” został opracowany, zgodnie z ustawą dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j.: Dz.U. z 2024 r. poz. 560) znowelizowaną ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1606).
2. Zapoznano z nim personel K-POA i wprowadzono do stosowania w K-POA.
3. Dokument udostępniono na stronie internetowej K-POA: www.k-poa.torun.pl oraz w widocznym miejscu w siedzibie K-POA oraz w jego Oddziałach.
4. Dokument został udostępniony w dwóch wersjach: wersji pełnej oraz skróconej przeznaczonej dla dzieci i zawierającej informacje dla nich istotne.
5. Informacje o treści dokumentu upowszechniane są wśród pracowników K-POA, kandydatów, rodziców/opiekunów małoletnich oraz małoletnich.
6. Informacje istotne dla małoletnich zawarte w dokumencie upowszechniane są w razie takiej potrzeby w trakcie badań oraz konsultacji, diagnozy w indywidualnym kontakcie.

Standard II

Pracownicy K-POA posiadają wiedzę na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem oraz współtworzą i gwarantują bezpieczne i przyjazne dla nich środowisko w K-POA.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Osoba pracująca w K-POA:
 - a) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona;
 - b) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
 - c) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym;
 - d) przedkłada zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego, rejestrów karalności państw trzecich w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art.189a i art.207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach prawem wskazanych oświadczenie o niekaralności.
2. Dyrektor określa organizację, stosowanie i dokumentowanie działań

- podejmowanych w ramach procedur określonych w dokumencie „Standardy ochrony dzieci”.
3. Pracownicy są świadomi swoich praw oraz odpowiedzialności prawnej ciąży na nich za nieprzestrzeganie standardów ochrony małoletnich.
 4. W K-POA prowadzona jest edukacja wszystkich pracowników z zakresu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, a w szczególności:
 - a) rozpoznawania symptomów krzywdzenia małoletnich;
 - b) procedur interwencji w przypadku krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia, a także posiadania informacji o krzywdzeniu;
 - c) dokumentowania podejmowanych działań związanych z ochroną małoletnich;
 - d) znajomości praw dziecka, oraz zasad bezpiecznego przetwarzania udostępnionych danych osobowych;
 - e) bezpieczeństwa relacji całego personelu z małoletnim, uwzględniającą wiedzę o zachowaniach pożądanych i niedozwolonych w kontaktach z nim.

Standard III

Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewniając skuteczną ochronę.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Określono procedury interwencji w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
2. Postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego nie może naruszać jego godności, wolności, prawa do prywatności oraz nie może powodować szkody na jego zdrowiu fizycznym lub psychicznym (poczucie krzywdy, poniżenia, zagrożenia, wstydu).
3. W K-POA wskazano osobę odpowiedzialną za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego, jest nią odpowiednio dyrektor K-POA a w Oddziałach zastępca dyrektora.
4. W K-POA wskazano osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia. Informacja o osobie przyjmującej zgłoszenia jest upowszechniona na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń w K-POA oraz w Oddziałach. Osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń wyznacza odpowiednio dyrektor K-POA a w Oddziałach zastępcy dyrektora.
5. Podmioty postępowania uprawnione do przetwarzania danych osobowych uczestników postępowania w sprawach krzywdzenia małoletnich przestrzegają Polityki Bezpieczeństwa Informacji obowiązującej w K-POA (RODO).

Standard IV

K-POA oferuje kandydatom/rodzicom/opiekunom małoletnich informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystaniem.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W K-POA w miejscu widocznym i ogólnodostępnym umieszczone są dane kontaktowe instytucji zapewniających pomoc w trudnych sytuacjach życiowych, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.
2. Wszystkie osoby zainteresowane, w szczególności opiekunowie małoletnich mają dostęp do obowiązujących w K-POA „Standardów ochrony dzieci” gdzie znajdują się procedury zgłaszania zagrożeń.
3. K-POA umożliwia kandydatom, rodzicom oraz opiekunom małoletnich, poprzez organizację warsztatów, szkoleń, konsultacji indywidualnych, poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną dziecka przed zagrożeniami oraz z zakresu wychowania pozytywnymi metodami wychowawczymi, bez kar fizycznych i krzywdzenia psychicznego dziecka, w szczególności w ramach szkoleń organizowanych dla kandydatów na rodziców adopcyjnych, szkoleń kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej czy grup wsparcia dla rodzin adopcyjnych.

Standard V

K-POA monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony małoletnich.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Przyjęte zasady i realizowane procedury ochrony małoletnich są weryfikowane okresowo - przynajmniej raz na dwa lata.
2. Do weryfikacji dokumentacji wykorzystywane są wnioski z kontroli „Standardów ochrony dzieci” przeprowadzonej przez uprawnione do tej kontroli podmioty zewnętrzne.
3. Zasady okresowego przeglądu i aktualizacji „Standardów ochrony dzieci”, w tym termin, zakres i sposób ich okresowego przeglądu określa każdorazowo dyrektor K-POA.

Standard VI

K-POA zapewnia małoletnim przestrzeganie ich praw.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. K-POA oferuje edukację w zakresie praw dziecka, oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem. Upowszechniane są materiały zawierające, w szczególności:
 - a) informacje na temat praw dziecka,
 - b) informacje na temat ochrony przed przemocą oraz wykorzystywaniem,
 - c) informacje na temat zagrożeń bezpieczeństwa dzieci w Internecie.
2. Małoletni mają dostęp do informacji do kogo mogą się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
3. W K-POA wyeksponowane są informacje na temat możliwości uzyskania pomocy

w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard VII

W K-POA wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa małoletnich w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W K-POA opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem.
2. W K-POA opracowano zasady korzystania z urządzeń elektronicznych, w tym z dostępem do sieci internetowej.
3. W K-POA opracowano i wdrożono procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

Standard VIII

Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W K-POA prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem małoletnich.
2. Osoba upoważniona do przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem małoletnich zobowiązana jest do zachowania poufności oraz do zachowania bezpieczeństwa uzyskanych danych osobowych.

ROZDZIAŁ 3

ZASADY OCHRONY MAŁOLETNIH PRZED KRZYWDZENIEM OBOWIĄZUJĄCE W KUJAWSKO-POMORSKIM OŚRODKU ADOPCYJNYM W TORUNIU

1.1 Zasady zatrudniania pracowników w K-POA oraz dopuszczania innych osób do kontaktu nad małoletnimi

1) Dyrektor, na zasadach określonych w obowiązujących przepisach prawa, przed nawiązaniem stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy oraz terminu jej trwania, uzyskuje informacje dotyczące:

a) posiadania odpowiednich kwalifikacji - na podstawie przedłożonych dokumentów potwierdzających wykształcenie, kwalifikacje zawodowe, przebieg dotychczasowego zatrudnienia;

b) pozbawienia władzy rodzicielskiej oraz czy władza rodzicielska nie jest zawieszona ani ograniczona - w formie oświadczenia;

c) skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe - w formie oświadczenia;

d) figurowania w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym – wyciąg z rejestru;

e) niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art.189a i art.207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego w oparciu o zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego, rejestrów karalności państw trzecich lub w przypadkach prawem wskazanych oświadczenie o niekaralności.

2) Zatrudniani pracownicy lub inne osoby przed dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi są zobowiązani do zapoznania się z Zarządzeniami wewnętrznymi Dyrektora K-POA, a w szczególności:

a) Regulaminem Organizacyjnym K-POA, Regulaminem pracy, Regulaminem wynagrodzenia,

b) Standardami ochrony dzieci obowiązującymi w K-POA,

c) Kodeksem etyki,

d) Polityką bezpieczeństwa Informacji,

e) Regulaminami i instrukcjami bhp i przeciwpożarowymi.

3) Potwierdzenie zapoznania się z dokumentami oraz oświadczenia o zobowiązaniu się do ich przestrzegania składane są w formie pisemnej i umieszczone w aktach osobowych.

1.2 Zasady bezpiecznych relacji małoletnich i pracowników

Zasady ogólne:

1) Opiekunowie/rodzice dzieci są odpowiedzialni za bezpieczeństwo oraz czynności

higieniczne małoletnich podczas ich pobytu w K-POA, natomiast pracownicy zapewniają bezpieczne warunki podczas przeprowadzania badania.

2) Pracownicy podejmują działania diagnostyczne, konsultacyjne przewidziane jako zadania ośrodka adopcyjnego podczas bezpośredniego kontaktu z dzieckiem.

3) W przypadku dzieci niezgłoszonych do przysposobienia (adopcje wewnątrzrodzinne) pracownicy K-POA zbierają oświadczenia o zgodzie na badanie od opiekunów prawnych małoletnich, informują ich także o celu i przebiegu spotkania, a także udzielają informacji zwrotnych po jego zakończeniu.

4) Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników zatrudnionych w K-POA.

Zasady przeprowadzania badania

Personel:

1. Zapewnia odpowiednie warunki zewnętrzne badania, które są dostosowane do możliwości i rozwoju psychofizycznego dziecka.
2. Dba o komfort oraz poczucie swobody małoletniego podczas procesu diagnostycznego – jeśli małoletni potrzebuje wrócić do opiekunów/rodziców to ma taką możliwość.
3. Na wstępie spotkania informuje dziecko o celu oraz przebiegu badania dostosowując komunikat do wieku małoletniego.
4. W sytuacji zauważenia zagrożenia dla dobra dziecka, a w szczególności zagrożenia zdrowia lub życia dziecka, tłumaczy, iż jako pracownik publiczny ma obowiązek powiadomienia odpowiednich służb o podejrzeniu popełnionego przestępstwa wobec dziecka lub zamiarze jego popełnienia.
5. Informuje dziecko, że ma możliwość nieodpowiadania na pytania, na które nie chce lub czuje się wobec nich niekomfortowo.
6. W komunikacji z małoletnim zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek. Okazuje także zrozumienie dla jego trudności oraz problemów.
7. Stosuje prosty język wypowiedzi, dostosowany do wieku, a także poziomu rozwoju psychofizycznego dziecka.
8. Daje prawo do odczuwania oraz mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz do bycia wysłuchanym.
9. Komunikacja prowadzona jest w sposób konstruktywny, budujący relacje, a nie hierarchię zależności oraz nieufność i wrogość.
10. Nie zawstydzia, nie upokarza, nie lekceważy, a także nie obraża dziecka.

11. Unika wypowiedzi nakazujących, komenderujących, nadmiernie moralizujących, krytykanckich. Nie wytyka błędów w sposób, który mógłby zranić małoletniego.
12. Słucha uważnie, udziela odpowiedzi adekwatnych do wieku dziecka i danej sytuacji. W relacji z małoletnim stosuje zasady pozytywnej komunikacji: aktywne słuchanie, oraz komunikaty JA.
13. Mówi wyraźnie, bez szeptu i krzyku, stara się utrzymać spokojny ton głosu, utrzymuje kontakt wzrokowy. W czasie rozmowy znajduje się blisko drugiej osoby, ale nie narusza jej przestrzeni osobistej.
14. Nie podnosi głosu w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniego lub innych osób.

Zakaz stosowania przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym

1. Kontakty pracowników z małoletnim nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad.
2. Pracownik nie wykorzystuje wobec małoletnich relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
3. Pracownik nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec małoletnich.
4. Pracownik nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec małoletnich, np. takiej jak:
 - a) izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu,
 - b) stygmatyzowanie z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
 - c) wyszydzanie, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
 - d) agresywne wypowiedzi i komentarze,
 - e) rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających materiałów.
5. Pracownik nie stosuje naruszających godność małoletniego wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej w tym:
 - a) komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym; dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
 - b) wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów.
6. Pracownik nie narusza nietykalności osobistej małoletnich. Nie zachowuje się wobec nich w sposób niestosowny, np. nie dotyka, nie głaszcze, nie poklepuje w sposób poufały, dwuznaczny w celu zaspokojenia własnych potrzeb seksualnych.

7. Pracownik nie zmusza małoletnich do odbycia jakiegokolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
8. Pracownik zawsze jest przygotowany na wyjaśnienie swoich działań/zachowań.
9. Pracownik zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeżeli małoletni dążyłyby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi, pracownik reaguje z wycuciem, jednak stanowczo, a także pomaga małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.
10. Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie małoletniego zapewnia obecność innej osoby dorosłej.
11. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego uczestniczy rodzic/opiekun dziecka, przez co pracownik unika innego niż niezbędny kontaktu fizycznego. Dotyczy to zwłaszcza pomagania w korzystaniu z toalety.

1.3 Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi

1. Małoletni nie mają dostępu do infrastruktury sieciowej K-POA.
2. Rozwiązania organizacyjne na poziomie K-POA bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
3. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie K-POA jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.
4. W K-POA wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci. Do jej obowiązków zgodnie z Polityką Bezpieczeństwa Informacji w K-POA należą, w szczególności:
 - a) zabezpieczenie sieci Internetowej K-POA przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego oprogramowania;
 - b) sprawdzanie czy na komputerach nie znajdują się niebezpieczne treści.
5. Pracownicy posiadają indywidualny login i hasło, umożliwiające korzystanie z komputera na terenie K-POA. Pracownicy zachowują login oraz hasło w tajemnicy, są także zobowiązani do jego okresowej zmiany zgodnie z obowiązującą Polityką bezpieczeństwa informacji.
6. Użytkownikowi komputera zabrania się instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu.

Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych

1. Małoletni ma prawo korzystać na terenie K-POA z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi powyżej zasadami.
2. Przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch itp.
3. Przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, słuchawki, itp.
4. Małoletni przynoszą do K-POA telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców/opiekunów.
5. Ośrodek nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez małeletnich.
6. Małoletni nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas procesu diagnostycznego.
7. Małoletni ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku lub przekazać opiekunowi przed rozpoczęciem diagnozy. Telefon pozostaje niewidoczny zarówno dla małeletniego, jak i pozostałych osób.
8. Na terenie K-POA zakazuje się małeletnim filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych. Powyższe nie dotyczy wydarzeń odbywających się na terenie K-POA, na których rejestrację udzielono zgody.
9. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej bądź jej opiekuna. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie Ośrodka.

W przypadku naruszenia przez małeletniego zasad używania telefonów komórkowych na terenie K-POA, pracownik bezzwłocznie informuje o tym fakcie rodziców/ opiekunów małeletniego i wspólnie z rodzicem/opiekunem opiekunami ustala plan dalszego postępowania.

1.4 Zasady ochrony wizerunku małeletniego

1. K-POA uznając prawo małeletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę jego wizerunku.
2. Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim o prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) - jako tzw. dana szczególnej kategorii

przetwarzania, z uwzględnieniem zapisów art.161 ust.3 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. Upublicznianie wizerunku małoletniego, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę prawną nad dzieckiem.
4. Zgoda, o których mowa w pkt 3 wyrażana jest w formie pisemnej w sposób wyraźny i nie dorozumiany.
5. Rodzice małoletniego/opiekunowie prawni wyrażając zgodę na upublicznienie wizerunku, określają precyzyjnie miejsca i kanały upubliczniania wizerunku, kontekst w jakim wizerunek będzie wykorzystany, a także okres upublicznienia. Osoba wyrażająca zgodę otrzymuje klauzulę informacyjną o zasadach przetwarzania danych osobowych w postaci wizerunku małoletniego oraz jest informowana przez osobę reprezentującą administratora danych osobowych o przysługujących prawach, w tym prawie do wycofania zgody oraz innych, zgodnie z art. 5 – art. 7 RODO.
6. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów prawnych na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana o ile nie jest możliwa jednoznaczna identyfikacja małoletniego na zdjęciu. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.
7. Pracownikowi K-POA nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody jego rodzica/opiekuna prawnego.

1.5 Zasady ochrony danych osobowych małoletnich

1. W Ośrodku wdrożono politykę ochrony danych osobowych (pracowników, małoletnich, kandydatów) – „Politykę bezpieczeństwa informacji” oraz powołano Inspektora ochrony danych.
2. Dokumentacja RODO została opracowana zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L z 2016 r. 119, s. 1 ze zm.) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych z uwzględnieniem zasad:
 - a) zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości,
 - b) zasady ograniczenia celu przetwarzania danych,
 - c) zasada minimalizacji danych,
 - d) zasada prawidłowości danych,
 - e) zasady ograniczenia przechowania danych,
 - f) zasady integralności i poufności danych,

g) zasady rozliczalności.

3. Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych małoletnich i ich rodziców/opiekunów posiadają upoważnienie do przetwarzania ich danych osobowych.
4. Każdy pracownik posiadający dostęp do danych osobowych złożył pisemne oświadczenie o znajomości Polityki bezpieczeństwa informacji i zobowiązanie do jej przestrzegania.
5. Dyrektor K-POA wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
6. Dane osobowe małoletnich zarejestrowane w formie pisemnej - teczka dziecka oraz inna dokumentacja pisemna zawierająca dane osobowe małoletnich, jest chroniona w zamkniętych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania (sekretariat, gabinety psychologa, pedagoga).
7. W K-POA wdrożono odpowiednią procedurę postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych.
8. Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.

ROZDZIAŁ 4

ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO ORAZ PROCEDURY I OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA SKŁADANIE ZAWIADOMIEŃ O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ MAŁOLETNIEGO I ZAWIADAMIANIE SĄDU OPIEKUŃCZEGO.

1.1. W sytuacji jeżeli pracownik K-POA pozyska informacje wskazujące na podejrzenie krzywdzenia dziecka zgłasza ten fakt bezpośrednio przełożonemu, tj. odpowiednio dyrektorowi/zastępcy dyrektora i koordynatorowi ds. standardów ochrony małoletnich.

Informacje dotyczące otrzymanego sygnału dotyczącego krzywdzenia/podejrzenia krzywdzenia pracownik zgłaszający zawiera w notatce służbowej.

1) Odpowiednio dyrektor /zastępca dyrektora zwołuje zespół K-POA.

- a) Na posiedzeniu zespołu zostaje omówiona zauważona przez pracownika sytuacja/ pozyskana informacja i wspólnie podjęta zostaje decyzja dotycząca dalszych działań, przede wszystkim czy sytuacja wymaga zgłoszenia i w jaki sposób.
 - Każdorazowo, w przypadku ustalenia przez zespół K-POA konieczności dokonania zgłoszenia, jest ono kierowane do właściwego organu (Prokuratura/Policja) w postaci zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa.
 - Każdorazowo rozważana jest także kwestia konieczności powiadomienia sądu opiekuńczego o okolicznościach uzasadniających wszczęcie z urzędu postępowania opiekuńczego.
- b) W przypadku, podjęcia decyzji o dokonaniu zgłoszenia, pracownik zgłaszający oraz koordynator ds. standardów lub inna wyznaczona osoba, we współpracy odpowiednio z dyrektorem/zastępcą dyrektora przygotowują i kierują zgłoszenie do właściwego organu (Prokuratura/Policja) oraz odpowiednio sądu opiekuńczego, a także podają je do wiadomości właściwego organizatora rodzinnej pieczy zastępczej/ dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej (jeśli sprawa tego wymaga – tj. dziecko jest objęte pieczą zastępczą).
- c) Z posiedzenia zespołu sporządza się protokół zawierający informację o stanowisku w sprawie zgłoszenia, z ewentualnymi wyjaśnieniami i wzmiankami np. w sytuacji stanowisk odrębnych, lub decyzji o braku konieczności dokonywania zgłoszenia.

2) W przypadku decyzji zespołu o zgłoszeniu danej sytuacji odpowiednim służbom lub instytucjom, sporządzone: notatki, protokoły i zgłoszenia dołącza się do rejestru

zgłoszeń prowadzonego w ramach standardów, a stosowną notatkę zamieszcza się w teczce dziecka/rodziny. W pozostałych przypadkach informacje zostają dołączone do teczki dziecka/rodziny, bez zamieszczania ich w rejestrze.

- 3) Każdorazowo, po dokonaniu zgłoszenia sytuacja ta jest ponownie omawiana podczas spotkania zespołu pracowników K-POA, w celu utrwalenia sposobów reagowania, a także wprowadzania ewentualnych modyfikacji do istniejących standardów.

1.2. W sytuacji jeżeli pracownik K-POA jest świadkiem krzywdzenia dziecka podejmuje niezwłocznie działanie związane z zabezpieczeniem tego małoletniego przed dalszym doświadczaniem krzywdzenia poprzez odizolowanie go od sprawcy i jeśli to możliwe przekazuje pod opiekę bezpiecznego dorosłego (opiekuna prawnego itp.). Następnie pracownik zgłasza zaistniałą sytuację bezpośrednio przełożonemu, tj. odpowiednio dyrektorowi/zastępcy dyrektora i koordynatorowi ds. standardów ochrony małoletnich.

Informacje dotyczące zauważonego sygnału dotyczącego krzywdzenia pracownik zgłaszający zawiera w notatce służbowej.

- 1) Pracownik zgłaszający oraz koordynator ds. standardów lub inna wyznaczona osoba, we współpracy odpowiednio z dyrektorem/zastępcą dyrektora przygotowują i kierują zgłoszenie do: właściwego organu (Prokuratura/Policja) oraz odpowiednio sądu opiekuńczego, a także podają je do wiadomości właściwego organizatora rodzinnej pieczy zastępczej/ dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej (jeśli sprawa tego wymaga – tj. dziecko jest objęte pieczą zastępczą).
- 2) Sporządzone: notatki, protokoły i zgłoszenia dołącza się do rejestru zgłoszeń prowadzonego w ramach standardów, a stosowną notatkę zamieszcza się w teczce dziecka/rodziny.
- 3) Każdorazowo po dokonaniu zgłoszenia sytuacja ta jest omawiana podczas spotkania zespołu pracowników K-POA, w celu utrwalenia sposobów reagowania, a także wprowadzania ewentualnych modyfikacji do istniejących standardów.

1.3. W przypadku informacji pochodzącej z zewnątrz (np. anonimowej) podjęta interwencja zależna będzie od możliwości identyfikacji zgłaszanego problemu. Może być konieczne pogłębienie pozyskanej informacji. Jeżeli nie będzie możliwości ustalenia o jakiego małoletniego chodzi np. dlatego, że nie pozostaje on w gestii K-POA, należy zwrócić się do instytucji, które zostały wskazane w danej informacji np. odpowiedniego organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i przekazać tej instytucji dalsze działania w sprawie. Jeśli nie ma możliwości wskazania odpowiedniej instytucji – może nie być możliwości podjęcia dalszych działań. Jednocześnie każda tego typu sprawa powinna zostać omówiona na zespole K-POA.

1.4. Pracownik, który powziął informację o krzywdzeniu bądź podejrzeniu krzywdzenia, jest odpowiedzialny za aktywne uczestnictwo w procesie podejmowania dalszych działań oraz właściwą dystrybucję sporządzonej w sprawie dokumentacji.

ROZDZIAŁ 5

ORGANIZACJA PROCESU OCHRONY MAŁOLETNIICH W K-POA, WDRAŻANIA I AKTUALIZACJI „STANDARDÓW OCHRONY DZIECI”

1.1. Wdrożenie Standardów Ochrony Dzieci

- 1) Dokument „Standardy ochrony dzieci” jest dokumentem K-POA ogólnodostępnym dla pracowników K-POA, kandydatów, rodziców, opiekunów i dzieci.
- 2) Dokument opublikowany jest na stronie internetowej K-POA, a także dostępny jest w sekretariacie K-POA i jego Oddziałach.
- 3) Dyrektor K-POA wprowadza „Standardy ochrony dzieci” zarządzeniem, z którym mają obowiązek zapoznać się wszyscy pracownicy K-POA oraz osoby nowo zatrudniane w K-POA.

1.2. Aktualizacja „Standardy ochrony dzieci” w K-POA

- 1) Procedura aktualizowania Standardów odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.
- 2) Dyrektor K-POA wyznacza osobę odpowiedzialną wdrożenie Standardów ochrony dzieci, zwaną w koordynatorem ds. standardów.
- 3) Osoba wyznaczona przez dyrektora K-POA monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach, prowadzi rejestr zgłoszeń.
- 4) Osoba odpowiedzialna za wdrożenie Standardów może powołać zespół koordynujący, jeśli uzna, że taki zespół przyczyni się do lepszej realizacji Standardów, bądź pozwoli na szybsze reagowanie w sytuacji, bądź gdy Standardy ochrony dzieci będą wymagały aktualizacji.
- 5) Koordynator w razie potrzeby opracowuje propozycje zmian w obowiązujących Standardach i przedstawia je do zatwierdzenia dyrektorowi K-POA.

1.3. Zapisy końcowe

- 1) „Standardy ochrony dzieci” wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.

- 2) Ogłoszenie następuje w sposób przyjęty w K-POA, tj. zapoznanie się przez pracowników K-POA z treścią zarządzenia wprowadzającego „Standardy ochrony dzieci”, informację o wprowadzeniu „Standardów ochrony dzieci” i ich treść ogłasza się w trakcie posiedzenia zespołu pracowników.
- 3) Dokument „Standardy ochrony dzieci” umieszcza się w sekretariacie K-POA i sekretariatach Oddziałów oraz publikuje na stronie internetowej K-POA.